

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÖR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

A kié a föld, azé az ország.

Irta: *Papp Ferencz.*

Elmult már egy esztendeje, hogy Somogyvármegye közgyűlési terméből a szürke, unalmas tárgysorozat egyhangúságából elrebbent az ige: a kié a föld azé az ország. Dr. Kaeskovics Kálmán bizottsági tag, a Plutarchus fordítója, erős nemzeti eszmétől áthatott javaslatot terjesztett a közgyűlés elé. Hogy az árverésre jutott földbirtoknál lépjen előtérbe a magyar korona elővételi joga, az idegenek birtokvásárlása akadályoztassék meg és a külföldön élők, kiknek itt hazánkban van birtokuk, adóztassanak meg.

A javaslatot nagy lelkesedéssel fogadta el a közgyűlés és elhatározta, hogy érdekében felir a házhoz, megküldi pártolás és csatlakozás végett a többi törvényhatóságoknak.

Azóta a Ház asztalán fekszik. A kedvezőtlen politikai viszonyok miatt erre a kérdésre nem jutott idő és a Széll-kabinet letűnt a cselekvés szinteréről, mielőtt még foglalkozhatott volna a javaslattal, melynek sorsa az új kormány kezébe megy át.

Vajha megértené a kormány és a parlament, hogy mily nagy, erős nemzeti eszmét rejt e javaslat, hogy milyen hatalmas faji érzés nyilvánul meg ebben a feliratban, s hogy létezésünk, fennállásunk, tova fejlődésünk, kulturánk, szociális bajaink milyen szoros összefüggésben vannak a földdel.

Vajha eszükbe jutna, hogy a felvidéken, hol egykor Rákóczy lobogtatta a magyar szabadság zászlaját, ma idegen urak cseh napszámosai turják a földet.

De ha elfeledik a multat, jusson eszükbe a jelen. Dunántul, Baranyában, a mohácsi sikon, négyezer hold területen német kuplékat énekelve szántja a mi földünket Ausztria szülőtte.

Zemplén vármegye 630.158 □ km. területétől 129.879 katasztrális hold külföldi állampolgár tulajdona. E másfélszáz ezer hold területen nincs egyetlen magyar gazdatiszt, nincs egyetlen magyar ispán, nincs magyar család.

Igy van az a többi felvidéki uradalommal is.

Csehországból, Ausztriából ide telepített személyzet végzi a munkát. A magyar paraszt pedig mit tehetne mást, — kivándorol. Földje nincs, parányi viskója felett megkondul a dob s hajléktalanul marad a saját hazájában. Kenyeret. munkát nem juttat neki az a föld, a melyhez pedig neki volna a legtöbb joga. Nem maradt hazájában egyebe, csupán a koldus bot, megy vele tovább, míg kiszakad a lába alul az ut, s az amerikai kohók tűzében pusztul el.

Az idegen uradalom emberei egy külön államot képeznek az államban. Elzárkóznak, külön társadalmat alkotnak, de nem lesznek magyarok soha. Gazdájuk sem tesz máskép. Az óriási uradalom illustris hercegei, grófjai eljönnek ide szarvast űzni, vadat hajtani. Feltálatják a kenyértől a sóig Bécsből hozott élelmet, megiszszák a gyöngyöző magyar bort, aztán Isten veled ország!

Az uradalom óriási jövedelmét elviszi a pósta Bécsbe és ott költik el az urak utolsó fillérig. Még a személyzet sem vásárol itt semmit. Gráci lódent hord a gazdatiszt, tiroli kucsában jár a cseléd. A legkisebb szeg, a legnagyobb gép külföldről kerül.

A somogyi javaslat nagy horderejű. Gondolkodjanak felette.

A kivándorlás szomorú bizonyítéka a tényeknek.

Nincs az isten ege alatt nép. mely úgy szeretné a hazáját, mint a magyar paraszt és ime mégis kivándorol, mert nincs földje, munkája. — Csinálhatnak törvényt a kivándorlásról, azért mégis elmegy, mert életösztöne hajtja.

Még egyet. A földet ijesztően vásárolják a nemzetiségi takarékpénztárak. Ha későn ébredünk, azon vesszük észre magunkat, hogy keserűen bizonyosodik be rajtunk: a kié a föld, azé a haza.

A politikai helyzet.

A mostani bonyodalmaknak föltétlenül nagy eredménye volt. A szabadelvűpárt többsége kijelentette, hogy a nemzeti követelések jogosak. Erre a kijelentésre a válság bekövetkezése nélkül talán nem lett volna szükség. Mikor azonban Tisza István grófban az erőszak politikáját látták közeledni, akkor a kijelentést megtették, hozzá fűzve a kijelentéshez, hogy Tisza Istvánnal azonban még azon esetre sem szövetkezzenek ha véletlenül engedményekkel jöhetne vissza Bécsből másodsor. A helyzetre vonatkozó újabb értesüléseink a következő:

Tisza István kudarcza.

Tisza Istvánnak semmiképen sem sikerült Kabinetet alakítani. Csak Fehérváry tartott ki mellette, más senki. Azt azonban elérte, hogy a szabadelvű párt tagjai közül száznál többen, 81-en írásban, kijelentették, hogy kilépnek a pártból, ha Tisza István lenne miniszterelnök.

Tisza hívei a kudarcot nem akarják elismerni. Ugy mondják, hogy Tisza senkinek sem tett formális ajánlatot. Csak pubatolódzott. És mikor sejtette, hogy ajánlataival kudarcot vall, felutazott Bécsbe, hogy a királynál lemondjon a megbizatról.

Ma azután ő felsége előtt jelentést tett, hogy nem látja a többséget biztosítva, s misszóját visszateszi ő felsége kezébe.

A király a jelentést kegyesen tudomásul vette.

Wekerle.

Már határozottabb alakban beszéltek Wekerle megbizatról, akivel Fehérváry is hosszasan értekezett bécsi utja előtt.

Wekerlének a szabadelvű párt összes árnyalatai megígérték támogatásukat.

Mai névsort is állítottak össze, mely így néz ki:

Miniszterelnök és pénzügy: **Wekerle** Sándor. Belügy: gróf **Apponyi** Albert. Kereskedelem: **Hieronym** Károly. Földmívelés: gróf **Esterházy** Mihály. Kultusz: **Berzeviczy** Albert. Igazságügy: **Székely** Ferencz. Honvédelem: báró **Fehérváry** Géza. A latere: gróf **Andrássy** Gyula. Horvát miniszter: nincs.

Egyszóval, a horvát minisztert kivéve meg volna az egész kabinet, úgy hogyha Wekerlét Bécsbe meghívnák és megbizatást adnának neki, ő már kész lajstromot terjeszthetne az uralkodó elé.

Egy másik lista szerint a földmívelésügyi miniszter **Darányi** Ignác, az igazságügyi

Andrássy Gyula gróf, a honvédelmi **Jekelfalussy Lajos**, a horvátminiszter **Cseh Ervin**, a házelnök **Berzeviczy Albert** lenne.

Széll Kálmán Bécsben.

Széll Kálmán ma este Bécsbe utazik. Utjához azt a kombinációt fűzik, hogy a király ismét őt biztatja meg a kabinetalakítással.

Ez a hír erősen tartja magát, jól lehet beavatott körökben Széll határozottan kijelentette volna, hogy semmiesetre sem vállalna magára az új kabinet megalakítását.

Hírlik még azt is, hogy *ő felsége több magyar politikust hív föl Bécsbe, mielőtt valakit megbizna a kabinet alakításával.*

Szövetkezetek a megyében.

A kisipar fellendülését célzó szövetkezetek eléggé nagy számban létesültek már megyénkben és eredményesen is működnek. Ezen szövetkezetekről egyenkint kívánunk megemlékezni.

A szabadkai és bajai ipartestületi hitel-szövetkezetek a kezdet nehézségei dacára is nyereséggel zárták le az üzleti évet és habár forgalmuk még korlátozott, fejlődésük biztató jelei már is mutatkoznak. A szabadkai szövetkezet kebelében egy árucarnok és huscsarnok szövetkezet van alakulóban, a bajainak a kebelében pedig egy agyagipari szakcsoport már is működik.

A zombori iparosok árucarnok szövetkezte eredményesen szolgálta a tagok érdekeit s csak a kezelési költségek nagysága miatt nem tud anyagi eredményt is felmutatni, pedig különösen a vidéki közönség nagyban igénybe veszi.

Az apatini kosárfonók szövetkezte már 10.435 korona bruttó hasznot, a mi a forgalom 18%-ának felel meg, mutathat fel.

Bezdanban is megkezdte az idén egy bőr-
ipari nyersanyagbeszerző szövetkezet működését, mely már is sikerrel biztat.

Figyelemre méltó jelenség, hogy a szövetkezet-alapítási kedv fokozódik. Erről tesz tanuságot a három sikerült alakítás és több oly mozgalom, mely habár még nem sikerült, a jövőben komolyabb alakot ölthet. Ezek között fontos Hódságh községi elöljáróságának és Szemző Károly járási főszolgabíróinak azon igyekezete, melylyel szervezni akartak szövetkezeti alapon egy szerényebb szabásu kenderkikészítő gyárat, de a terv úgy látszik, elodázódott. Nem sikerült azon terv sem, melynek útján a bácskai műszövőket kívántuk szövetkezetben tömöríteni a nyersanyagbeszerzés megkönnyítése érdekében. E régóta huzódó ügyben részletes tervet dolgozott ki a kamara és megjelölte a létesítendő szövetkezet működésének kereteit, sajnos azonban, hogy a kívánatosnak jelzett állami támogatásra nem volt fedezet és így az egész terv elesett. Azonképp eredménytelen volt a Bács községben ismétetlen megkísérlett agyagipar szövetkezet alakítása, melynek létesítésén kiválókép Wisinger Richárd járási állatorvos és Gebauer Emil bácsi gyógyszerész buzgólkodtak.

E jelenséggel szemben, mikor látjuk, hogy iparosaink a tetemes állami támogatás, ösztönzés és agitálás mellett is alig alakítanak évenként 2—3 szövetkezetet jellemző, hogy mily nagy mértékben szaporodnak a nemzetiségi jellegű szerb szövetkezetek, melyek kifejezetten és tisztán mint ilyenek alakulnak, hogy tagjaikat az anyagi téren is füg-

getlenítsék egymás segítése útján polgártársaik befolyásától.

Ide iktatjuk a már megalakult 29 szerb szövetkezet névsorát, kiemelve, hogy csupán Ujvidéken 7 szövetkezet létesült. E szövetkezetek sorozata a következő:

Mosorini szerb földmivelők szövetkezte Mosorin. Szerb takaréktár, mint szövetkezet Ó-Szivacz. Szerb földmivelők szövetkezte Ó-Verbász. Szerb földmivelők szövetk. Csurog. Szerb földmivelők II. szövetk. Ujvidék. Szerb hitel szövetk. Goszpodince. Szerb földmivelők szövetk. Titel. Szerb kertészeti szövetk. Ujvidék. Szerb földmivelők szövetk. Káty. Szerb hitel szövetk. Kisfalud-Szentiván, Szerb segélyző és tak. szövetk. Csurog. Szerb földmivelők szövetk. Ó-Recse. Szerb földmivelők szövetk. Nádaly. Szerb szabó szövetk. Ujvidék. Szerb földmivelők szövetk. Piros. Szerb varga szövetk. Ujvidék. Szerb földmivelők szövetk. Ó-Futtak. Szerb földmivelők III. szövetk. Ujvidék. Szerb földmivelők szövetk. Ujvidék-Csene. Szerb földmivelők szövetk. F.-Kovil. Szerb földmivelők szövetk. Gardinoveze. Szerb földmivelők szövetk. Ó-Kér. Szerb földmivelők I. szövetk. Szenttamás. Szerb földmivelők II. szövetk. Szenttamás. Szerb szövetk. III. szövetk. Szenttamás. Szerb földmivelők szövetk. Kulpin. Szerb cipész tanítók tak. szövetk. Ujvidék. Szerb földmivelők szövetkezte Turia.

I. Péter utja.

Tegnap, azaz 19-én a délelőtti gyorsvonattal ismét egy 27 tagból álló küldöttség utazott keresztül Szabadkán *Velimirovics* a szenatus elnöke vezetése alatt. A küldöttség Genfben utazott Péter királyhoz az ujonan kinyomatandó alkotmány aláírása végett. A küldöttség elnöke Szabadkán kiszállt a vonatból s hosszabb beszélgetést folytatott *Weinhardt* Manó m. á. v. felelős szabadkai forgalmi főnökkel, kivel a külön udvari vonat közlekedése érdekében értekezett.

Megtudtuk, hogy Péter király szerdán azaz 24-én reggel 1/2 6 órakor külön udvari vonattal utazik keresztül Szabadkán s Belgrádba d. e. 10 órakor érkezik meg. A király megérkezését 101 ágyulövés jelzi. Az udvari vonatról az Obrenovicok czimere már eltávolított és Karagyorgyevicsok czimerével pótoltatott.

Hire jár, hogy a 6-ik ezred, mely a király gyilkosságát végrehajtotta, a király bevonulása után azonnal elhagyja állomás helyét.

A mi tüzérőségünk.

Városunk polgármestere már megkapta a hadügyi kormány leiratát, mely egy hadosztály tüzérezredet Szabadkának biztosít. Érdekes, minő kedvezőtlen fogadtatásra talált e hír Szegeden, amelynek egyik kiváló lapja a Szegedi Napló így ír, egy kicsit hitetlenkedve, de már későn hitetlenkedve.

A derék szomszédunk, Szabadka már megint örül — Szeged rovására. Az örömet az egyik szabadkai lapárs azon hire szerzi megint, hogy azért se Szeged kapja a tüzérőségét, hanem Szabadka. Hiába ígérte meg a tavasszal másodszor is a szegedi küldöttségnek a király, hogy Szeged érdekeit figyelemre fogják méltatni a tüzérőség elhelyezésénél, azért mégis Szabadkának lesz a tüzérőség. És ez már befejezett dolog, s tudomását e dia-

dali sorokkal vezet be a szomszédok agilis ujságja:

»És mégis csak Szabadka győzött. Szeged, Nagyikinda, Zombor vitatták maguknak a tüzérőséget. Hónapokon át folytak a hírlapi polemikák, hogy melyik várost illeti meg a tüzérőség. Végre tekintetbe véve azon nyomós okokat, melyek letagadhatatlanul fenforognak, a hadügyi kormány egyedül Szabadkát tartotta alkalmasnak arra, hogy a délvidéken tüzérőségi központnak szemelje ki.»

E bevezetés után a következő budapesti tudósítást adja Szabadka örömről:

»Bizonyára örömet fognak okozni Szabadka lakosságának, ha önök lesznek az elsők, akik hírül hozhatják, hogy a hadügyi kormány elfogadta a város azon ajánlatát, mely egy hadosztály tüzérezred elhelyezésére szükséges laktanya felépítésére vonatkozik. Az erre vonatkozó leiratot ma expediálják s lehet, hogy holnap már meg is kapja a város, miről azután kézzel fogható meggyőződést szerezhet mindenki. A leirat utasítja is a várost, hogy a laktanyának minél előbb megtörtéendő felépítése végett lépjen érintkezésbe az illetékes körökkel.»

Nem jelenti a lap, hogy mely megbízható forrásból kapta ezt az értesítést, de — emlékszünk rá — ehhez szakasztottan hasonlót tavaly is közöltek már a szabadkai lapok. Akkor is várták már bizonyosra a hadügyminiszteri leiratot. Lehet, hogy most komoly a dolog. Szabadkának sikerült a többi városra eredménnyel rálicizálni. Ez esetben azután a hadügyi kormány nagyon visszatetsző komédiát játszott a magyar városokkal, mert ugylátszik csak ezért ígérték ide is, oda is a tüzérőséget, hogy a városok egymásra licizáljanak a megfeszített áldozathozásban. Így támogatják a magyar városokat a hadsereg elhelyezésénél. Igazán érdekes volna utána járni, hogy hasonló esetekben mennyi áldozatot követel a hadügyi kormány egy-egy osztrák várostól, ahová katonaságot telepít? De vajjon hát Arad város mit szól Szabadka öröméhez? Hiszen Arad is csak az imént kapott biztatást, hogy ővé lesz a tüzérőség és ezt közölték is a lapjai, hogy Szeged mondjon le ebbeli reményéről.

Mi csak ennyit jegyzünk meg: hála Istennek, csakhogy már mienk a tüzérőség.

H I R E K.

Szabadka, június 19.

— **Személyi hír.** *Madarász* Elemér belügyminiszteri osztálytanácsos ma Szabadkán időzött, s az anyakönyvi hivatalt vizsgálta felül. A déli vonattal Bajára utazott.

— **Kinevezések.** A kereskedelemügyi miniszter *Hoszpötzky* Alajos miniszteri osztálytanácsost a Ferencz csatorna részvénytársaság igazgatósági tagjává nevezte ki. — A szegedi kir. ítélő tábla elnöke *Török* Béla szegedi kir. járásbírói díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **A Bácsmegyei Kör** szombaton este 6 órakor választmányi nyílt ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Tiszti jelentések. 2. A kör helyiségének további berendezése. 3. Segélyezés. 4. A kör 10 éves fennállásának megünneplésére való előkészületek. 5. Újabb indítványok.

— **Ünnepélyes fogadtatás Felső-Szt. Ivánon.** Barich János újonan kinevezett felső-szt. iváni plébános folyó hó 15-én fog-

lalta el állását. A helybeli intelligencia a közs. előjárósággal elhatározta, hogy új lelkesítő ünnepélyes fogadtatásban fogja részesíteni. A templom előtti téren diszes diadalkaput készítettett nemzeti lobogókkal felékesítve. Az előjáróság reggel 9 órakor Szedresy Károly jegyző vezetésével sok kocsis- és bandériumtól kísérve kimentek a csávolyi határig, a hol bevárták a Bajáról jött új plébánost. Megérkezvén, a jegyző emelkedett hangú beszédben üdvözölte Barich Jánost. Ezután a menet mozarazás és zene kísérettel a községbe érkezett, a diadalkapun áthaladva a templom előtt megállott. A templom térsége telve volt néppel. A templom előtt leszállt kocsijáról. Templomba menet utjában a fehérbe öltözött iskolás leányok virágokat szórtak, Sztánkó Lajos VI. oszt. tanuló szép beszédkével üdvözölte, majd Gavlik Ilonka VI. oszt. tanuló csinos osokrot nyújtott át az ünnepeltnek. A templom ajtajában Vinkler Lénárd id. adminisztrator várta, kinek kíséretében a templomba vonult s onnan rövid hálaima és szép beszéd elmondása után a plébániára ment előjáróság, tanítóikar és a helybeli zsidóhitközség tisztelgését fogadta.

— **A Gazdakör kirándulása.** A helybeli gazdakör tagjainak élénk részvételével rendez kirándulást Kis-bérre és onnan Bábolnára, hogy megtekintsék az ottani állami gazdasági intézményeket, A kirándulók a ma reggeli vonattal indultak utnak *Regényi Lajos, Törley Gyula, dr. Lipozencsics Lázár, dr. Janiga János és dr. Vojnich Gyula* vezetése alatt.

— **Egy tanító emlékezete.** Ó-Becsén bizottság alakult, a mely elhatározta, hogy Kleinwald Lipótnak a tavaly elhunyt izr. tanítónak emlékoszlopot állít. A bizottság a következő felhívást bocsátotta ki: Az alulírott bizottság elhatározta, hogy 1902. évi október hó 29-én elhunyt Kleinwald Lipót izr. tanítónak sirjára emlékoszlopot állít és megfesteti arczképét az iskola számára, hol életének félszázadán keresztül működött a haza és az emberiség javára. Ezen elhatározásunk kivitelére szükséges eszközöket első sorban is azoktól kívánjuk megteremteni, akik ismerték életét s érdemeit méltányolni tudják. Ezért fordulunk Önhöz, mint az elhunytnek egykori tanulójához, hogy ezen elhatározásunkhoz csatlakozva, bennünket anyagi hozzájárulásával támogatni sziveskednék. Hadd hirdesse a néma márványoszlop a tanítványok örök háláját! Kelt Ó-Becsén, 1903. április hó 1-én. Fränkel Sámuel tiszteletbeli elnök. Dr. Grünbaum Pál bizottsági elnök. Dr. Weinberger Ignácz alelnök. Dr. Waldner József alelnök. Grünbaum Dezső ellenőr. Fränkel Lajos pénztárnok. Pongrácz Sándor jegyző. Bizottsági tagok: Darvas Károly, Engelsmann Gyula, Fränkel Sándor, Gombos Henrik, Grosz Lajos, König Henrik, Roth Sándor, Klein Ernő, Lévai Jenő, Müller Ármán.

— **Az érettek mulatsága.** A helybeli főgymnasiumban 1903. évben érettségit tett ifjak f. hó 27-én szombaton a palicsi nagyvendéglő táncstermében a szegény tanulókat segélyező egyesület javára hangversenyyel egybekötött zártkörű tánczestélyt rendeznek. Jegyek a rendezőség tagjainál kaphatók a következő árban: személyjegy 2 korona, családjegy (4 személyre) 6 korona, deákjegy 1 korona. A hangverseny kezdete 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Harminczadik évfordulóját** ünneplik ma Dr. Szilasi Mór orvostudorságának

Palicson, a nagyvendéglőben esti 8 órakor kezdődő társas vacsorával a jubiláns kar-társai és tisztelői.

— **A Lenkei-utca kikövezése.** Vojnich Mária urnő kérvényt nyújtott be a tanácshoz, melyben a Lenkei-utca kikövezését kérte. Az utca szűk, a porban tengelyig vág a kerék, s a felvert por föltétlenül egészségtelen az ovodás gyermekekre. Kivánatos volna, ha a tanács ezen utca kikövezését bevonná legalább is a jövő év munka programjába.

— **A pallosi iskola kibővítése.** A palicsi iskola szükséges kibővítését tervezi a tanács. A mérnöki hivatal már el is készítette a terveket s a költségvetést, mely legközelebb már illetékes döntés alá is kerül.

— **Bácsmegeye törvényhatósági bizottsága** junius 30-án rendes évnegyedes közgyűlést tart.

— **Kiállítás.** A bajai gyümölcsészeti egyesület szept. hóban nagyszabású virág, gyümölcs és szőlő kiállítást rendez.

— **Wladimir contra »Bácska«.** Wladimir, az orosz birkozó mester, ma panaszt tett a rendőrségnél, hogy az általa f. hó 28. és 29-ikére rendezendő birokverseny plakátjait és reklám képeit a f. hó 21-én football versenyt rendező »Bácska« szabadkai atletikai klub verseny rendezői az ő nyomtatványikkal leragasztatják. A rendőrség ezen ügyben az eljárást megindította.

— **Iparengedélyek.** A rendőrkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság a következő helybeli iparosoknak adott új engedélyt: Kiss Béla géplakatosnak VI. kör. 598. szám. Maczankó Károly paplanos és kárpitosnak VI. kör. 103. sz. Skintyák György asztalosnak II. kör. 610. sz. Tikviczki Pál szatócsnak I. kör 343. sz. Majláth Gergely kályhakészítőnek V. kör 385. sz. Zimányi János rőfös- és divatárkereskedőnek VII. kör. Weisz János lakatos- villany- és vízvezeték felszerelő, készítő és elárusító, szegedi szálló 4. sz. Nagy Ferencz kőműves mesternek VI. kör 377 sz. Matlák István sütőnek IV. kör 133. sz. Atyinovits Milán cukorkakészítőnek III. kör 677. sz. és Siflis Gyula hentesnek, majsai szállók. Továbbá Majláth Mátyás kályhakészítő II. kör 485. sz. Dér Pál bádgedénykereskedő IV. 488. sz. és ifj. Klein Jakab és Hamburger Ignáczné sz. Schlesinger Mari szatócsüzlet tulajdonosok, Tompa pusztá 388 sz. iparukat, illetve üzleteiket beszüntették.

— **Vécsey főhadnagy állapota.** Vécsey Ervin huszár főhadnagyon tegnap délelőtt Röntgen sugarakkal kísérletet tettek s megtalálták a golyót a koponya hátsó falán, az agyburkon kívül. A golyót holnap távolítják el fejből, a mi valószínűleg minden baj nélkül meg majd végbe s akkor a hadnagy sok szenvedése után elhagyhatja a helyőrségi kórházat.

— **Lóverseny.** Zomborban a vármegyei Gazdasági Egyesület október hó 11-én lóversenyt rendez. a melynek feltételeit már most közzé tette az egyesület. Lesz mezőgazdák sikversenye, bácskai sikverseny, akadály verseny, állami sikverseny és vigasz verseny.

— **A zentai kiállítás sorsjátéka.** A zentai mezőgazdasági és ipari kiállításra a pénzügyminiszter nagyon kedvező feltételekkel tárgysorsjátékot engedélyezett. A sorsjegyeket a kiállítást rendező bizottság most bocsátotta ki.

— **Az iparos tanonciskolából.** Több üdvös dolgot akar most megvalósítani az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága. Így például a cipész és szabó tanoncok szá-

mára külön szakképzett iparosokat akar alkalmazni, akik szakmájukban képeznek a tanoncokat. Hogy azt megvalósíthassák, kérvényt intéztek a tanácshoz, melyben egy-egy szakképzett iparos részére tanítási díj fejében évi 150—150 korona tiszteletdíj engedélyezését kérik. Kérik még ezen kívül rajzszerkesztését és egy rajzterem berendezését.

— **A megye sörgyártása.** Öt helyen gyártanak megyénkben sört. Apatinban, Kulán, Ó-Becsén, Bács-Csében és Ujvidéken. Ez az öt sörgyár évenként 32624 hektolitert termel, mely után az államkincstár söradó címén 122404 koronát, söradó pótlék címén 264978 korona jövedelemhez jut. Sajnos azonban, hogy sörgyáraink visszaesnek mert nagyon magas a gyártási és a fogyasztási adó; sörgyáraink most mindent elkövetnek, hogy a visszaesést akadályozó okokat megszüntessék, vagy legalább, hogy befolyásukat enyhítsék.

— **Tűz.** Ma délután 4 órakor özv. Vidákovics Antalné, Péics Eszter III-ik köri házában udvarán egy kocsira való buzaszalma meggyulladt és a tűz az udvaron levő sertés ólba is bekapott, azonban úgy a városi, mint az önkéntes tűzoltók gyorsan a helyszínén termettek és a tüzet idejekorán elfojtották. A kár jelentéktelen.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Baka Emilia 21 nap, Özv. Tankó Mihályné Dévics Maria 81 év, Takács Menyhért 60 év, Aradszki György 38 év, Kéczin Lajos 18 nap, Szilvási István 3 hó, Gálfi József 3 hó, Mándics Lukács 80 év. Szül. 16; 10 fi, 6 leány.

— **Galambok** jó árban megvétetnek a helybeli mentőállomáson.

— **Rendőri hírek.** Szalay András panaszt tett a rendőrségnél, hogy ismeretlen tettes egy vörös kövű arany pecsétgyűrűt a lakásáról ellopott. — A makói rendőrség táviratilag értesítette a mi rendőrségünket, hogy ott Lopsics József helybeli lakosnak Lajos nevű 14 éves fiát csavargás miatt letartóztatták. Azonban a név valószínűleg nem volt helyes, mert ilyen nevű ember nem lakik Szabadkán.

— **Előfizetési felhívás!** Az első független politikai napilap a *Bácsmegeyei Napló* Laptulajdonosok és főszerkesztők; Janiga János dr. és Vojnich Gyula dr. A lap a város érdekei mellett felöleli az összes megyei érdekeket. Tiszta becsületes közigazgatásért; nyílt becsületes politikai erkölcsökért, a korrupció megakadályozásáért küzd, mint a magyar állameszme törhetetlen őre a Bácskában. Józan közgazdasági elvek diadalra juttatása, városunk és megyénk elhanyagolt kereskedelmi és ipari érdekeinek védelme. A hamisítatlan lelkiismereti szabadság; a vallásfelekezetek békéje, észszerű kulturális haladás ezek a jelszavak vezérelnek csupán. Politikai, társadalmi és kulturális közgazdasági közéletünk minden eseményéről a legtárgyilagosabb értesítéseket közli naponként korán reggel. Munkatársai: Barsy László, Bibó Bige György, Bölcs József dr., Dulich Jenő, Gaal Ferencz, Kovách János, Lengyel (Lehrer) Henrik, Lipozencsich Lázár dr., Lukácsy István, Mier Izidor dr., Reisner Lajos dr., Révfy Zoltán, Ruttkay László, Simrák Béla, Sziobenburger Károly, Szobonya Bertalan, Toncs Gusztáv, Törley Gyula, Vajda József, felelős szerkesztő Dugovich Imre, biztosítékai a cél kivívásának. Kiadóhivatal: Heumann Mór könyvkereskedése Szabadkán, főtéren ahova az elő-

fizetések intézendők. Telefon szám 85. A lap előfizetési ára helyben egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 korona. Vidékre egész évre 20 kor. fél évre 10 kor. negyed évre 5 kor. Egyes szám ára 6 fillér.

Törvénykezés.

Dr. Kalmár Antal királysértési pöre.

A budapesti esküdtbiróság ma folytatta dr. Kalmár Antal királysértési pörének tárgyalását. Az egész délelőttet az inkriminált passusok felolvasása vette igénybe. Ítélethozatalra valószínűleg holnap kerül a sor.

Emberölés önvédelemből.

A bajai járásban levő Szeremle községben május 16-án délelőtt Paukovics Pál juhász-ember a juhait hajtotta haza a legelőről. Csizsár János háza előtt kijött ennek fia Ferencz és figyelmeztette, hogy terelje el juhait a sövény mellől, mert kárt tesznek a kertben. A juhász azonban nem tett eleget a felhívásnak, mire dulakodni kezdtek egymással. A lánmára kijött az öreg Csizsár is és a felesége s a fiuk segélyére siettek s így sikerült a juhásztól a botot elvenniök s ezenközben többször meg is ütötték. Paukovics kénytelen volt zsebkését előrántani és azzal hadonászott maga körül, miközben Csizsár Jánost a karján megszurta, úgy hogy az ütér el lett vágva és az öreg ember néhány perc alatt elvérzett.

Halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt emelt vádat az ügyészség Paukovics Pál ellen a kinek bűnügyét a szabadkai esküdtbiróság ma tárgyalta Polgár József dr. elnöklete alatt. Szavazó bírák Oláh Ferencz és Marián Miklós törvényszéki bírák, jegyző Veress János voltak. A vádhatóságot dr. Jóczits Milorád kir. alügyész képviselte. Vádlottat dr. Hermann Adolf bajai ügyvéd védte.

Vádlott előadása szerint, a testi sértést önvédelemből a több oldalról támadás kényszerítő hatása alatt követte el. A jelen voltak, akik azonban az elhalt családtagjai, tagadják, hogy vádlottat bántalmazták volna.

A vád és védbeszédek elhangzása után az esküdtek felmentő verdiktet hoztak, melynek alapján a kir. törvényszék vádlottat a vád és annak következménye alól felmentette.

SPORT.

Kihívás birkozásra.

A ma reggeli lapokban Bogesits Illés ur, engem alulirottat kihivott birkozásra.

Kihívását elfogadom, de kikötöm, hogy a birkozás a 28 és 29-ki nemzetközi birokverseny alkalmából a sport egyesület palicsi versenypályáján folyjon le.

Bírókmeister vagyok, s megeshetnék velem, hogy a kihívások föltétlen elfogadása esetén naponkint százan is kihívának, s így megakadályoznának a tanításban.

Épen ezért zárt helyen csak azon esetben fogadom el a kihívást, ha Bogesits Illés ur 100 koronát letesz, amely összegnek ellenében én 400 koronát teszek le. Az összeg a győztesé lesz. A jury a szabadkai sport urakból alakítandó, s a birkozásnál csak a jury és a helybeli lapok kiküldöttei lehetnek jelen.

A 28 és 29-ki palicsi versenyek alkalmából, a versenypályán leendő birkozásra azonban minden feltétel nélkül kész vagyok.

Szabadka, 1903. június 19.

Wladimir,
bírókmeister.

— **Football match:** Élvezetes napja lesz városunk sportkedvelő közönségének 1903 június 21-ike a mikor a »Ferencvárosi T. C.« labdarugó csapata fog szemben állani a zombori uti football pályán a »Bácska« sz. a. c. derék csapatával. Fokozza a mérkőzés iránti érdeklődést a ferencvárosiak eddigi, valamint ez idei szereplése és hire, s ezzel szemben az, hogy a mi csoportunknak egy pár játékos is országos hirre emelkedett. Wagner, Szilberleitner, Gruber, Kozla, olyan egyének — a sport terén, a kiket nemcsak városunk közönsége ismer és kedvel, de hirük az egész országot bejárja. Ezek, s még más játékosaink a football tudományt a fővárosban sajátították el, s hozták magukkal, s így alapos reményeink vannak, hogy csapatunk a vasárnapi mérkőzésből győztesen kerül ki. A mérkőzés kezdete d. u. 5 óra. Helyárak I. hely (ülő) 1 korona II hely (álló) 40 fillér. A club tagjai belépő díjat nem fizetnek. Jegyek előre kaphatók Szilberleitner úr gyógyszerházában.

Gabonaárak.

Budapesti gabonaárak.

Lanyha irányzat mellett ma 18 000 mm buza kelt el 2 és fél fillérrel olcsóbb áron Rozs el volt hanyagolva, tengeri bágyadt és zab olcsóbb maradt.

A határidő üzlet ma csekély forgalom melletti gyenge maradt.

	Kezdete	Változás
Buza májusra	—	—
Buza	—	—
Buza okt.-re	726	731—727
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	613	617—612
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	539	542—541
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	626	627—628
Tengeri aug.-ra	630	631—632
Tengeri májusra	521	522—523
Repce aug.-ra	1280	1280—1290
Repce	—	—

Helyi gabonaárak.

A mai piacon mérsékelt kínálat és gyönge kereslet mellett elkelt 5—600 mtm., buza 7.15—7.50 korás árban.

Zab szintén gyengén lett keresve, melyért 5.—kor.-át és prima tengeriért helyi fogyasztásra 6.40 koronát fzeltek.

IRODALOM.

— **Rákóczi Album.** A Rákóczi szabadságharc kétszázados évtordulójának alkalmából értékes, becses és időszerű ajándékkal kedveskedik olvasóinak a legrégebb és legnagyobb, legjobban szerkesztett, független irányú magyar napilap: az Egyetértés. Egy Rákóczi-album lesz ez a kiválóan becses díszmunka, a melynek nagyobbik fele a kétszázévesztendő dicső események írásban és képben való ismertetésének és bemutatásának lesz szánva. A Rákóczi-korszak lesz tehát az album főtárgya s hivatott művészek képei, a legkitűnőbb írók és történettudósok, valamint politikusok tanulmányai festik majd hiven ezt a hatalmas időszakot... Ezenfelül persze az év minden kimagasló eseményének és a magyarság minden nagy érdekének jut tér az albumban s lesz ezenkívül nagy irodalmi része is, a mely díszére válik majd minden könyvtárnak. Mutatóul ez albumból minden ujonnan belépő előfizetőnek a kiadóhivatal azonnal küld teljesen ingyen és bérmentesen egy gyönyörű kartonlapot, a mely Kossuth Lajos leghivebb arcképe. A kép, a mely sok mással együtt az album egyik melléklete lesz, Morelli tanár metszése

és a Franklin-Társulat kitűnő nyomdájából kerül ki. Az évközben járó kedvezésekből ez a karácsonyi ajándék nem von el semmit. Nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, a legkitűnőbb regények, nagy események idején külön kiadások és külön mellékletek sohasem maradnak el. Az Egyetértés megrendelhető egy hónapra 1 frt 80 krért a kiadóhivatalban: Budapest, IV., Vármegye utca 11 szám.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Olvasd!

Olvasd!

ENGL ADOLF,

varrógép-kerékpárakktára és házi sürgöny (villamos osengetyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szálloda“-nak és dohány nagytőzsdének átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékpárját, a „Styria“-t, a melynek főképviseelője, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét műhímzőgépeire, a melyekkel bármilyen komplikált mintaju hímzést művésziessé lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szakitanítás INGYEN.

Bevezet házi sürgönyöket (villamos osengőket) és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavitást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII. Dohány-utca 5. sz. alatt.

Cséplőgépekhez

a 76271/99. sz. keresk. minis-
teri rendelet értelmében

felszerelt

mentő-
szekrények
jutányos áron kaphatók
Milassin Illés
gyógyszertárában
szabadkán.

Legolcsóbb a

Terézia
 levélpapír

szép Ivori színben, **tükör sima felületű,**
kellemes írás. — 50 boríték és 50 le-
vélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Neumann Mór** papirkeres-
kedésében Szabadkán.